

Puheenvuoro 13.11.2017 Riikka Aapalahti

Haluaisin ensin kertoa teille hämmentävästä myytistä nimeltä 85 %. Sen mukaan 85 % translapsista muuttaa mielensä sukupuolesta ennen aikuisuutta. Tämä pohjaa pääasiassa muutamaan maailmalla jo aika lailla kuopattuun tutkimukseen. Kerron ensin Steensman ja kumppaneiden (Steensma ym.2011) tekemästä tutkimuksesta. Tutkimuksessa ei tutkittu edes transkriteerit täyttäviä lapsia, vaan lapsia, jotka olivat käyttäytyneet hieman maskuliinisemmin tai feminiinisemmin kuin lapset yleensä. Tutkimuksesta putosi kesken kaiken pois yli 45% lapsista, mistä tutkijat tekivät oletuksen, että myös kaikki pois pudonneet kuuluivat mielensä muuttajiin. Tutkittavat eivät siis olleet välttämättä kokeneet sukupuolidysforiaa lainkaan. Lisäksi nuorten kokemusta sukupuoli-identiteetin kehityksestä ei seurattu myöhemmällä iällä. Mutta tätä tutkimusta siis luetaan Suomessa niin, että 85 % lapsista muuttaisi mielensä. Lisäksi tutkijat tekivät myöhemmässä tutkimuksessaan päätelmän, jonka mukaan niiden lasten mieli sukupuolesta ei muutu, joilla kehodysforia on vahva ja jotka ovat sosiaalisesti transitoituneita oikeaksi kokemaansa sukupuoleen (Steensma ym. 2013). Toinen 80 % ideaa yllä pitänyt tutkija oli Kanadalainen tohtori Zucker, jonka klinikka suljettiin hänen käyttämiensä epäeettisten lasten eheyttämiseen tähtäävien menetelmiensä vuoksi (ks. CAMH 2016). Hän mm. pakotti lapset alasti kameran eteen. Ehkä minun ei tarvitse kertoa siitä sen enempää, että ymmärtäisitte, että kyseessä on tieteellisesti helposti kumottavaa höpöhöpöä.

Me tiedämme jo, että sellaiset lapset, jotka saavat elää siinä sukupuolella, joka tuntuu heistä oikealta, ovat yhtä onnellisia kuin muutkin lapset. Te ehkä olette myös lukeneet uudesta tutkimuksesta, jossa todettiin blokkerihoitoa saaneiden nuorien olevan yhtä onnellisia kuin muutkin teinit ovat ja heidän sukupuolikokemuksena oli ehyt ja vahva (Olson ym. 2015; Olson ym. 2016, myös Hill ym. 2010).

Ei tarvitse olla tieteilijä nähdäkseen, miten mahdollisuus kokonaisvaltaiseen sosiaaliseen transitoon vaikuttaa lapseen erittäin positiivisesti. Riittää, että on lapsen vanhempi. Olen nähnyt kymmenien vanhempien kertovan kyynel silmissään siitä, miten heidän lapsiansa olo helpottui huomattavasti, kun he saivat transitoitua sosiaalisesti. Ei tämä ole muoti-ilmiö. Ne lapset olivat ennen niitä outoja, yksinäisiä, epäsosiaalisia ja ahdistuneita. Ja niitä on tuolla monen koulun välitunnilla seisomassa yksin hiljaa vielä tuhansia.

Joissain kaupungeissa on ihan hyvä olla translapsi. Meillä Porvoossa on ei ole hymypoika patsasta ja hymy tyttö patsasta, vaan hymylapsipatsas. Meidän lasten kouluissa on sukupuolineutraalit vessat, liikkatunnit ovat lapsille sukupuolia erottelematta. Tyttöjen ja poikien jonoja ei ole. Bussikortit ovat sukupuolineutraaleja ja kirjastokortinkin voi saada omalla nimellään, mutta niin ei ole kaikkialla.

Haluaisin kertoa teille fiksumista, mutta vähän ujosta teinityöstä. Joka päivä hän kulkee kouluun bussilla kolikoita taskussaan, jos vaikka siellä on taas semmoinen bussikuski, joka alkaa väittää, että hänen bussikorttinsa kuuluukin jollekin pojalle.

Yhdessä isossa kaupungissa asuu yksi kymmenenvuotias poika, joka ei voi käydä koulussa vessassa. Tyttöjen vessaan ei kehtaa mennä ja poikien vessasta isot laittaa pois. Sillä oli aiemmin semmoinen opettaja, jonka mielestä tämä sukupuolidysforia oli pelleilyä. Poika ei juo ruokailussa, ettei sitten tulisi vessahätä. Kyllähän se heitä helpottaisi, jos poika saisi olla poika. Että se poikuus ei olisi ollut opettajan päätettävissä. Tytön roolissa kun tämä lapsi alisuoriutui ja oli todella ahdistunut. Ei lasta voi pakottaa sellaiseksi, kuka hän ei ole.

On meillä tuolla yhdessä maalaiskunnassa semmoinen sosiaalisesti jo pienenä transitoitunut tyttökin. Lettipää. Iloinen ja lempeä pieni tyttö; pitää kissoista ja barbeista. Taitava koulussa. Kun kerran kirjastoautossa setä sanoi, että tämä ei kyllä ole sinun korttisi. Ehkäpä veljen? Sen jälkeen tämä pieni tyttö on jäänyt kirjastoauton ulkopuolelle yksin itkemään, koska pelkää sitä nöyryytystä kuollakseen. Tämä tyttö

on allerginen. Kun vuoden vaihteessa heidänkin kuntaansa tulee uusi Koskijärjestelmä ja erityisruokavalion tarrat tulostetaan jo keskuskeittiöllä järjestelmästä automaattisesti. Tämän tytön ruuan päällä tulee sitten aina lukemaan se hävetty poikanimi. Rehtori sanoi, että asialle ei voi mitään. Tämän tytön äiti pelkää, että tyttö ei suostu enää syömään koulussa.

Ja sitten on se seiskaluokkalainen poika, joka vaihtoi koulua, kun kaikki tytöttelivät häntä. Ahdistus oli valtava. Kaikki meni uudessa koulussa valtavasti paremmin, kunnes sitten tuli se päivä, kun se vanha jäärapäinen opettaja päätti kuitenkin tytötellä ja sanoa päälle sen tyttönimen. Hänen mielestään tytöillä on pimppi ja pojilla pippeli ja se siitä. Poika juoksi ulos luokasta ja yritti ensimmäisen ison auton alle.

Nämä lapset olisivat suojassa ymmärtämättömiltä aikuisilta, jos heidän juridisen sukupuolensa voisi korjata vastaamaan heidän sosiaalista sukupuoltaan. He olisivat yhtä onnellisia kuin muutkin lapset. Nämä nuoret olisivat suojassa itsemurhariskiltä ja kehon lopullisilta muutoksilta, jos he voisivat saada blokkerihoitoa ajoissa. Kyllä meidän lapsien tulisi saada sama, kuin muut länsieurooppalaiset lapset saavat. Olla omia itsejään vailla nöyryytystä.

On suoranaista väkivaltaa näitä meidän yhteiskuntamme nuorimmaisista kohtaan, että tutkitaan ja hutkitaan, mutta hoitoa ei ole mahdollista saada. Ei, ennen kun jotain peruuttamatonta on tapahtunut. Tämän nykyinen laki suojaa pientä joukkoa aikuisia hämmennyksestä ja samalla se maksaa yhteiskunnalle miljoonia ja taas miljoonia lasten ja nuorten mielenterveyskustannuksina ja syrjäytymisinä ja inhimillisenä kärsimyksenä, jota ei voi mitata rahassa.

Lähteet:

CAMH (2016) Summary of the External Review of the CAMH Gender Identity Clinic of the Child, Youth & Family Services, 1-6. Viitattu 14.11.2017

<http://www.camh.ca/en/hospital/about_camh/newsroom/news_releases_media_advisories_and_backgrounder/current_year/Documents/GIC-Review-26Nov2015.pdf>

Hill D. B., Menvielle E., Sica K. M., Johnson A. (2019) An affirmative intervention for families with gender variant children: parental ratings of child mental health and gender, *Journal of Sex and Marital Therapy*, 36, 1, 6–23

Olson, K. R., Key, A. C., Eton, N. R. (2015) Gender Cognition in Transgender Children, 26, 4, 467-474

Olson, K. R., Durwood L., Demeules M., Mclaughlin K. A. (2016) Mental health of transgender children who are supported in their identities, *Pediatrics*, 137, 3, 1-8

Steensma, T. D., Biemond, R., de Boer F., Cohen-Kettenis P.T. (2011) Desisting and persisting gender dysphoria after follow-up study, *Clinical Child Psychiatry* 16, 4, 499-516.

Steensma, T. D., McGuire J. K. Kreukels B. P., Beekman A. J., Cohen-Kettenis P.T. (2013) Factors associated with desistence and persistence of childhood gender dysphoria: a quantitative follow-up study, *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 52, 6, 582-90

Kuva eräästä tänä päivänä ala-asteikäisestä sosiaalisesti transitoituneesta tytöstä vauvana.

(Kuvan saa julkaista, kuvaaja pysyy nimettömänä.)